

Makroekonomikas un budžeta apskats

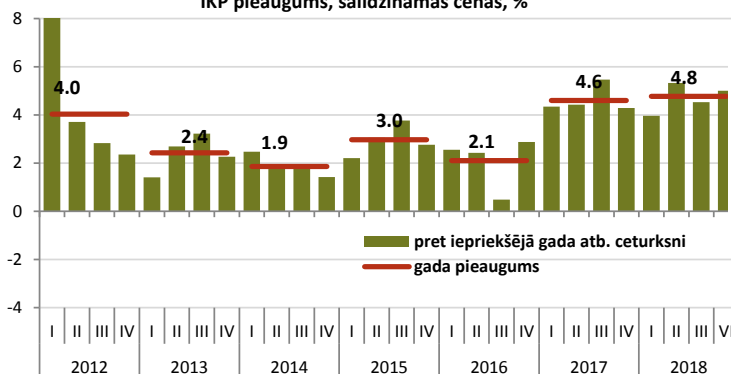
Februāris 2019

Galvenie makroekonomiskie rādītāji	2016			2017		2018*		Prognozes**	
	2016	2017	2018*	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Iekšzemes kopprodukts (IKP), milj. eiro	25037.7	27033.1	29523.7	31292.7	33130.2				
...pieaugums faktiskajās cenās, %	2.9	8.0	9.2	6.4	5.9				
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	2.1	4.6	4.8	3.2	3.0				
IKP deflators (gads pret gadu), %*	0.9	3.2	4.2	3.1	2.8				
Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %	0.1	2.9	2.5	2.5	2.2				
Vidējā bruto mēneša darba samaksa, eiro	859.0	926	1004	1069	1128				
...pieaugums faktiskajās cenās, %	5.0	7.9	8.4	6.5	5.5				
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.9	5.0	5.7	3.9	3.2				
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju	893.3	895.0	909.4	915.5	916.4				
...pieaugums, %	-0.3	0.2	1.6	0.5	0.1				
Bezdarba līmenis (gada vidējais), %	9.6	8.7	7.4	7.0	6.5				
Preču un pakalpojumu eksports, milj. eiro	15017.3	16515.7	17382.2	18535.9	19881.2				
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.4	6.2	1.8	3.2	4.1				
Preču un pakalpojumu imports, milj. eiro	14728.3	16491.2	17564.8	19326.7	20947.8				
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.4	8.9	5.1	5.7	5.2				

* Dati par 2018.gadu precizēti atbilstoši CSP publicētajai faktiskajai statistikai uz 26/03/2019, nemainot prognožu datus

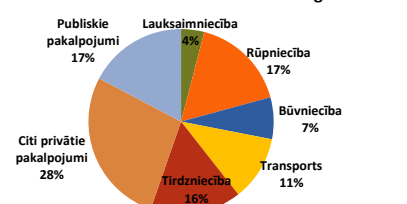
** FM makroekonomisko rādītāju prognozes aktualizētas 2019.gada februārī

IKP pieaugums, salīdzināmās cenās, %

IKP

Pievienotās vērtības struktūra 2018. gadā

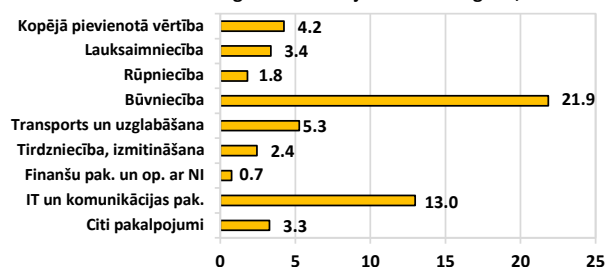

Baltijas valstu IKP pieaugums, gada izaugsme %

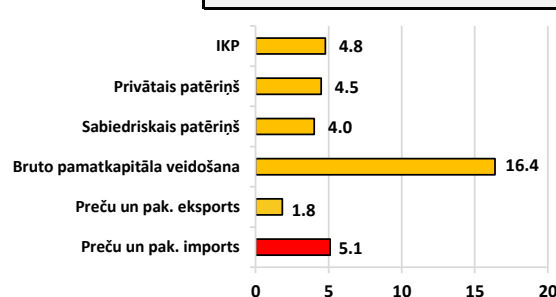
	18'I	II	III	VI
Latvija	4.0	5.3	4.5	5.1
Lietuva	3.7	3.8	2.6	3.9
Igaunija	3.3	3.9	4.0	4.2

Latvijas iekšzemes kopprodukts 2018.gadā, salīdzinot ar 2017.gadu, ir palielinājies par 4,8%, sasniedzot straujāko pieaugumu pēdējo septiņu gadu laikā. 2018.gads Latvijas ekonomikai ir bijis ļoti veiksmīgs, pat neskatoties problēmām, kas izēmējās atsevišķos sektoros. Tomēr 2019.gada perspektīvas vēl aizvien ir jāvērtē piesardzīgi, ņemot vērā ekonomiskās izaugsmes bremzēšanos pasaulē, īpaši eirozonā. Pēc pašreiz aktuālajām Finanšu ministrijas prognozēm IKP 2019.gadā palielināsies par 3,2%. Investīciju pieauguma tempiem kļūstot nedaudz zemākiem, par galveno ekonomiskās izaugsmes dzinēj spēku izvirzīsies privātais patēriņš, ko veicinās spēcīgi augošie iedzīvotāju ienākumi, kā arī bezdarba kritums un augoša nodarbinātība.

IKP izaugsme no nozaru un izlietojuma puses, 2018.gadā salīdzinājumā ar 2017.gadu, %

IKP

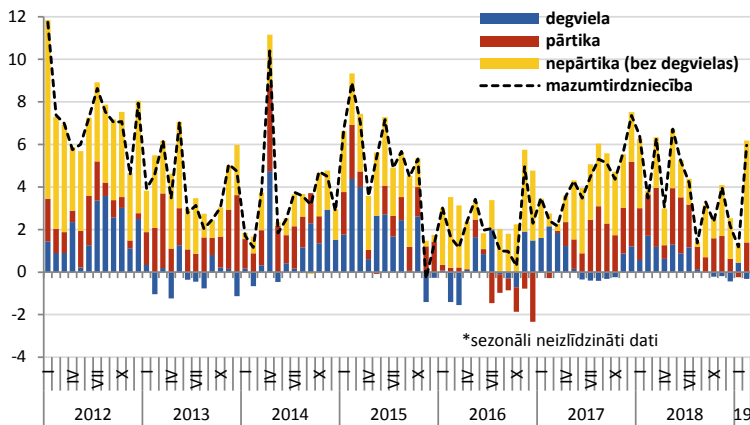

Būtiskāko devumu Latvijas ekonomikas izaugsmē pērn nodrošināja investīciju un būvniecības nozares straujais pieaugums. Līdz ar spēcīgi pieaugušajiem ES fondu investīciju apjomiem, kā arī augot privāto investīciju aktivitātei, kopējā bruto pamatkapitāla veidošana pērn augusi par 16,4%, bet pievienotā vērtība būvniecības nozarē palielinājās par 21,9%. No nozarēm otrs lielākais devums ekonomikas izaugsmē bijis informācijas un komunikācijas pakalpojumiem. Veiksmīgāk nekā sākotnēji sagaidīts un kā lika domāt Krievijas kravu pārorientācijas plāni, 2018. gadā attīstījies arī transporta nozare. Atšķirībā no iepriekšējā gada pērn mazāka loma ekonomikas izaugsmē bijusi apstrādes rūpniecības un tirdzniecības nozarēm, kuras augušas par attiecīgi 2,7% un 2,1%. Turpinot samazināties nerezidentu apkalpošanai banku sektorā, finanšu un apdrošināšanas nozare 2018. gadā uzrādīja kritumu par 7,3%, taču šis rezultāts uzskatāms par labāku, nekā tika sagaidīts gada sākumā.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija

Mazumtirdzniecības apgrozījuma gada pieaugums pa grupām*, %

*sezonāli neizlīdzināti dati

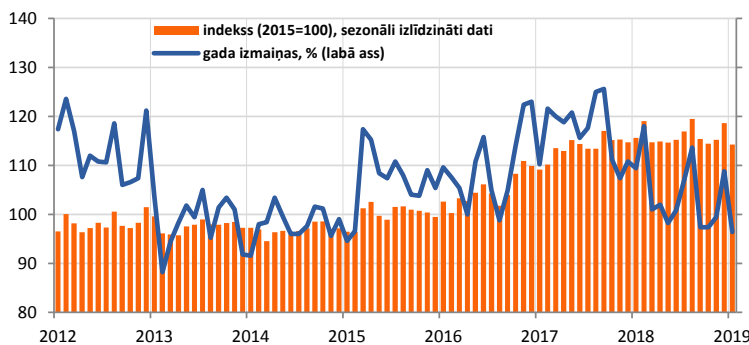
Mazumtirdzniecība

Apgrozījuma struktūra 2018.g., %

Kopā	+3,6%	Nepārtika(bez degv.)	+6,8%
Pārtika	1,4%	Degviela	+0,3%

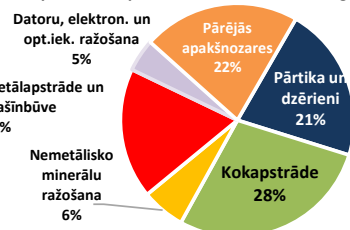
2018.gads Latvijas mazumtirdzniecībā bija mērens, arī 2019.gada janvārī pieaugums bija lēns, bet februārī mazumtirdzniecības pieaugums paātrinājās jau līdz 5,9%, uzrādot straujāko kāpumu kopš 2018.gada maija. Būtiskāko devumu straujajā pieaugumā februārī nodrošināja nepārtikas preču tirdzniecība (bez degvielas), kas salīdzinājumā ar pagājušā gada februārī palielinājās par 11,3%. Tas bija spēcīgākais pieaugums kopš 2012.gada. Degvielas tirdzniecība februārī samazinājās par 1,9%, bet pārtikas preču tirdzniecībā, pēc krituma janvārī, februārī atkal bija fiksēts pieaugums par 3,4%. 2019.gada pirmajos divos mēnešos mazumtirdzniecības apgrozījums palielinājās par 3,6%, kamēr 2018.gadā tas bija audzis par 3,8%.

Rūpniecības produkcijas izlaides apjoms

Rūpniecība

Apstrādes rūpn. izlaides struktūra 2018. g., %

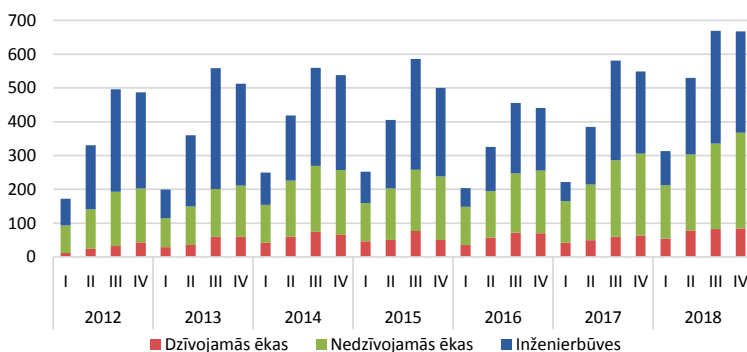

Rūpniecība, g/g, kalend.izl., 2019.g. I

Pārtika	-0,5%	Gatavie metālizstr.	+3,1%
Kokapstrāde	+9,3%	Enerģētika	-15,3%

2019.gada janvārī rūpniecības izlaide gada griezumā samazinājās par 1,8%. Rūpniecības izlaidei janvārī tāpat kā iepriekšējā gadā kopumā negatīvi ietekmēja elektroenerģijas un gāzes apgādes sektora kritums, tikmēr ieguvis rūpniecībā un apstrādes rūpniecībā tika reģistrēta izaugsme. Apstrādes rūpniecības izlaide š.g. janvārī bija par 3,6% augstāka nekā pirms gada, ko pamatā nodrošināja kokrūpniecība, koksnes un koka izstrādājumu ražošanai gada griezumā uzrādot izcilu izaugsmi 9,3% apmērā. Lielisku sniegumu š.g. sākumā uzrādīja arī mašīnbūvi pārstāvošās apakšnozares. Piemēram, iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana janvārī, salīdzinot ar pērnā gada janvārī, palielinājās par 30,2%, elektrisko iekārtu ražotāji kāpināja izlaidei par 23,7% un automobiļu un piekabju ražotāji – par 10,2%. Ražošanas apjomu kāpums 2019.gadā turpinājās arī ķīmisko vielu un produktu ražošanā, kur janvārī tika reģistrēta izaugsme 5% apmērā. Janvārī ražošanas apjomu pieaugums tika reģistrēts arī citās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs, tikmēr izlaides samazinājums turpinājās pārtikas produktu ražošanā. Ārējā pieprasījuma vājināšanās noteica būvmateriālu ražošanas kritumu, nemetālisko minerālu izstrādājumu izlaidei gada griezumā samazinoties par 8,7%. Par 19,8% saruka apģērbu ražošana, dzērienu ražošana bija par 10,8% zemāka nekā pirms gada un par 10,2% samazinājās mēbeļu ražošanas apjomi.

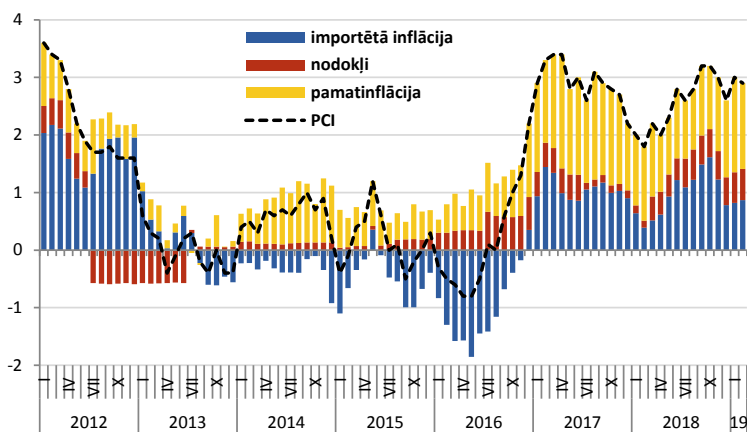
Būvniecības izlaides apjoms faktiskajās cenās, milj. eiro

Būvniecība

Būvniecības sektors 2018.gadā uzrādīja ļoti strauju izaugsmi, produkcijas apjomiem faktiskajās cenās pieaugot par 25,5%. Šo izaugsmi galvenokārt noteica ES fondu investīciju ieplūde, kas veicināja publisko būvniecības projektu īstenošanu, kā rezultātā inženierbūvju celtniecības apjomi bija par 25,5% augstāki nekā pirms gada. Gandrīz tikpat lielu devumu nodrošināja nedzīvojamo ēku celtniecības kāpums par 21,8%, ko veicināja gan sabiedriskās, gan privātās investīcijas, un strauji pieaugumi tika reģistrēti muzeju un bibliotēku, tirdzniecības, kā arī administratīvo ēku būvniecībā. Vēl spēcīgāku izaugsmi uzrādīja dzīvojamo ēku būvniecība, apjomiem palielinoties par 48,7%, taču, ņemot vērā šī segmenta ievērojami mazāko īpatsvaru kopējā būvniecībā (14%), tā sniegtais devums bija uz pusi zemāks.

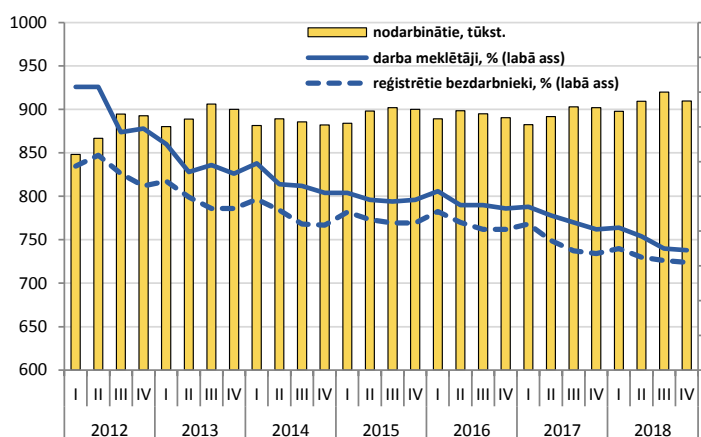
Gada inflācija sadalījumā pa avotiem, %

Inflācija

Š.g. februārī patēriņa cenas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi palielinājās vien par 0,1%, savukārt gada izteiksmē inflācija sasniedza 2,9%. Šis inflācijas līmenis ir līdzīgs iepriekšējā mēnesī sasniegtajiem 3%. Turklāt faktori, kuri noteica patēriņa cenu kāpumu, š.g. pirmajos divos mēnešos bija līdzīgi un tie ir saistīti ar cenu pieaugumu precēm un pakalpojumiem, kas attiecas uz mājokļa uzturēšanu, īpaši komunālajiem pakalpojumiem. Papildus tam vidējo cenu līmeni paaugstināja augstākas alkohola un tabakas cenas, kā arī restorānu un citu atpūtas pakalpojumu sadārdzinājums. Gāzes cenas š.g. pirmajos divos mēnešos bija par 19,9% augstākas nekā pirms gada, atkritumu savākšanas pakalpojumi sadārdzinājās par 16,2%, elektroenerģija - par 7,9%. Alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu cenas divos mēnešos pieauga par attiecīgi 6,9% un 10,1%.

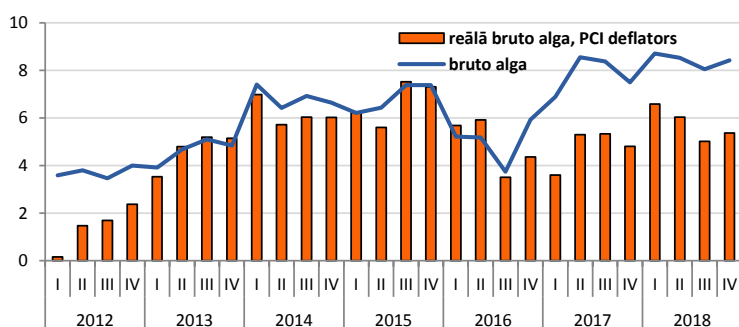
Bezdarba līmenis, % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem

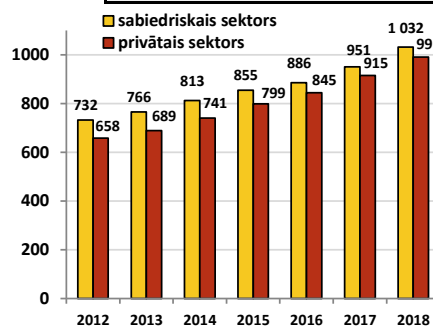
Nodarbinātība

Straujā ekonomikas izaugsme 2018.gadā turpināja atspoguļoties darba tirgū, un pretēji pieņēmumiem par ierobežotajiem darbaspēka resursiem, tautsaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits sasniedza 909,4 tūkstošus, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu uzrādot pieaugumu par 14,6 tūkstošiem jeb 1,6%. Savukārt bezdarba līmenis samazinājās vēl straujāk nekā iepriekšējā gadā, 2018.gadā kopumā veidojot 7,4%, kas bija par 1,3 procentpunktiem mazāk nekā 2017.gadā. Lielākais nodarbināto skaita pieaugums 2018.gadā pēc darbaspēka apsekojuma datiem bija būvniecībā, tirdzniecībā, automobiļu un motociklu remonta nozarē, kā arī administratīvo un apkalpojošo dienestu darbības jomā. Savukārt neliels darba vietu skaita samazinājums bija finanšu pakalpojumu, transporta un energoapgādes nozarēs. 2019.gada sākumā bezdarbs turpina samazināties un februāra beigās reģistrētā bezdarba līmenis bija 6,7% - par 0,4 procentpunktiem zemāks nekā pirms gada. Reģistrēto bezdarbnieku skaits pēdējā gada laikā samazinājies par 4,3% līdz 62,5 tūkstošiem februāra beigās.

Algu pieaugums, % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

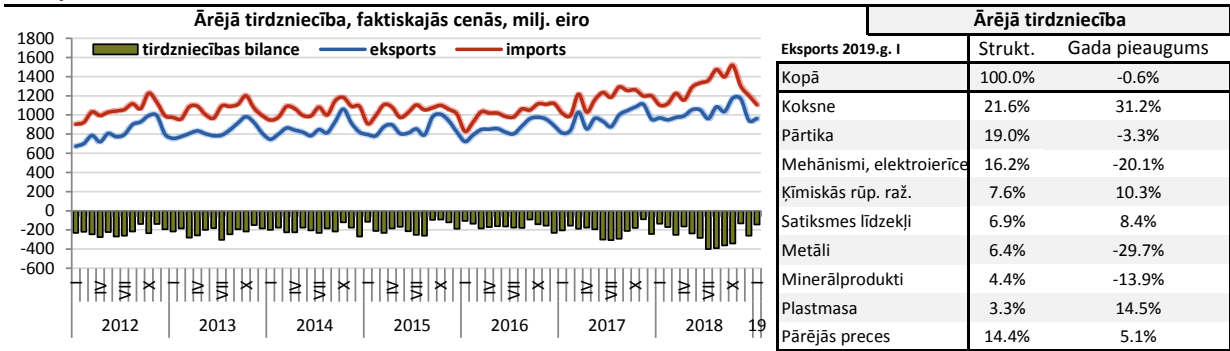

Darba samaksa, eiro

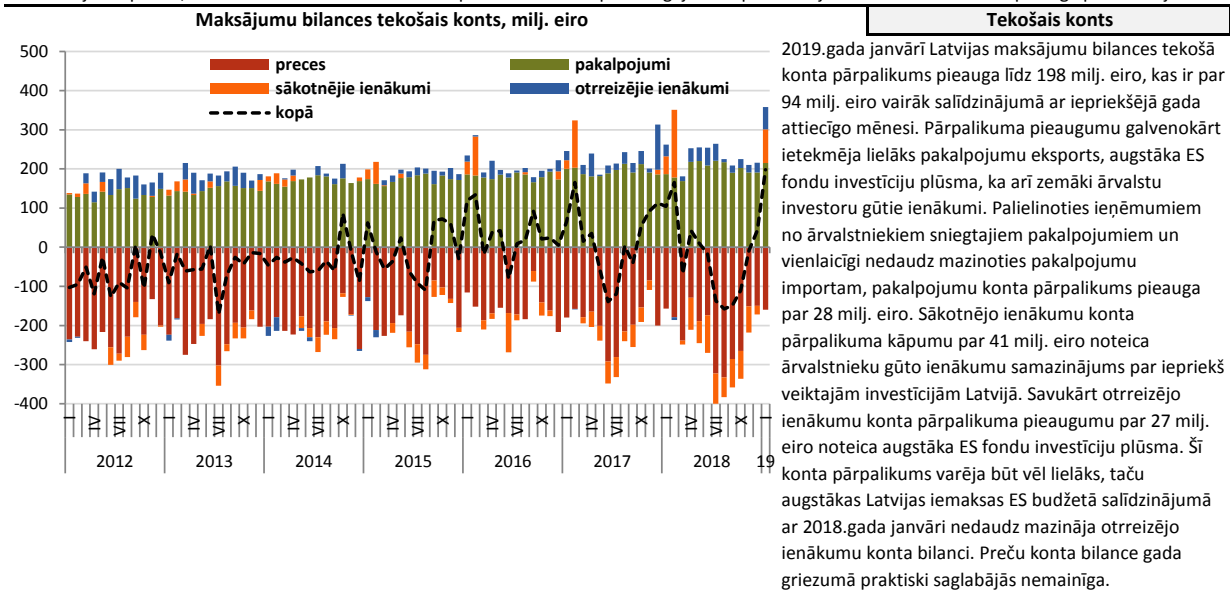

Mēneša vidējā bruto darba samaksa 2018.gadā palielinājusies par 8,4%, sasniedzot 1004 eiro. Tas ir bijis vēl nedaudz straujāks pieaugums nekā 2017.gadā, kad vidējā alga bija augusi par 7,9%. Straujāku algas kāpumu 2018.gadā noteica spēcīgā ekonomikas izaugsme, minimālās algas paaugstinājums par 50 eiro līdz 430 eiro, kā arī finansējuma palielinājums darba samaksai atsevišķām sabiedriskā sektora strādājošo kategorijām aizsardzības un veselības resoros, kā arī Valsts ieņēmumu dienestā. 2018.gadā aptuveni vienāds algu pieaugums bija gan sabiedriskajā, gan privātajā sektorā - attiecīgi par 8,5% un 8,4% salīdzinājumā ar 2017.gadu. Sabiedriskajā sektorā vidējā alga 2018.gadā bija 1032 eiro, bet privātajā sektorā - 991 eiro. Reālā neto darba samaksa 2018.gadā palielinājās par 7,2%, uzrādot būtiski straujāku pieaugumu nekā iepriekšējos divos gados, un to noteica bruto algu kāpums, darbaspēka nodokļu pazeminājums un salīdzinoši mērenā inflācija.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

2019.gada janvārī Latvijas preču eksports uzrādīja nelielu samazinājumu, kas saistīts galvenokārt ar mehānismu un mehānisko ierīču reeksporta kritumu vienreizēju faktoru ietekmē. Preču eksporta vērtība salīdzinājumā ar iepriekšējā gada janvāri bija par 0,6% zemāka, tādējādi veidojot 963 milj. eiro. Mehānismu un mehānisko ierīču eksports samazinājās par 46,3% gada griezumā un to pamatā noteica bāzes efekts, jo pagājušā gada janvārī uz ASV tika veikts turboreaktīvo dzinēju reeksports. Pirmo reizi pēdējā pusotra gada laikā samazinājās metālu un metāla izstrādājumu eksports, kopumā par 29,7%. Tajā pašā laikā turpināja strauji palielināties koka un koka izstrādājumu eksports. Šo preču eksporta vērtības kāpums par 31,2% š.g. janvārī bija augstākais starp visām preču grupām. Lielākais koksnes produkcijas eksporta vērtības pieaugums bija fiksēts uz Apvienoto Karalisti (+53,8%), taču vērā ņemams kāpums bija fiksēts arī uz Zviedriju, Igauniju, Vāciju un Poliju. Preču importa vērtība 2019.gada janvārī pieauga vien par 0,3% gadā laikā un veidoja 1107 milj. eiro. Lai arī kopējā importa vērtība praktiski neizmainījās, atsevišķās preču grupās fiksētas būtiskas izmaiņas. Lauksaimniecības un pārtikas produktu imports pieauga par 8,8%, ko pamatā noteica stiprā alkohola un dārzeņu importa kāpums. Savukārt minerālproduktu importa samazinājumu par 16,7% noteica minerālo kurināmo importa kritums. Kopumā š.g. janvārī preču ārējās tirdzniecības deficīts pieauga par 10 milj. eiro.

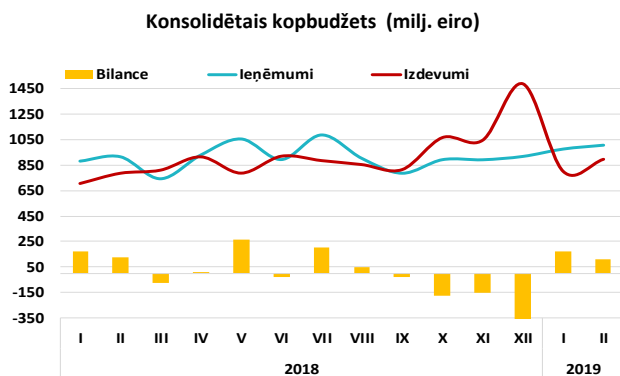
	Galvenie rādītāji, gada izaugsme (ja nav norādīts citādi)									
	III	IV	17'I	II	III	IV	18'I	II	III	IV
IKP, salīdzināmās cenās, %	0.5	2.9	4.3	4.4	5.5	4.3	4.0	5.3	4.5	5.1
IKP, faktiskās cenās, %	1.2	4.9	6.8	8.1	9.3	7.5	7.9	9.5	9.3	9.9
Inflācija, %	0.2	1.5	3.2	3.1	2.9	2.6	2.0	2.4	2.9	2.9
Vidējā bruto darba samaksa, %	3.8	5.9	7.0	8.6	8.3	7.5	8.7	8.4	8.1	8.3
Reālā alga, PCI deflators, %	3.6	4.4	3.8	5.5	5.4	4.9	6.7	6.0	5.2	5.4
Nodarbināto skaits, %	-0.8	-1.1	-0.8	-0.8	0.9	1.3	1.8	2.0	1.9	0.8
Bezdarbs, %	9.5	9.3	9.4	8.9	8.5	8.1	8.2	7.7	7.0	6.9
Produktivitāte, %	1.3	4.0	5.1	5.2	4.5	2.9	2.2	3.3	2.6	4.3
Mazumtirdzniecība, %	1.4	2.5	2.7	3.8	5.0	5.8	5.4	5.0	2.9	2.8
Rūpniecība, %	1.4	9.8	8.7	9.2	11.4	4.9	4.5	0.2	3.0	0.9
Preču eksports, %	0.8	1.9	13.5	8.8	10.4	11.7	7.9	12.5	5.5	4.4
Preču imports, %	-4.3	5.6	15.8	13.2	20.6	9.4	6.7	10.4	13.5	9.5
Tirdzniecības bilance, milj. eiro	-446.9	-525.8	-548.5	-668.9	-807.6	-509.0	-554.0	-682.4	-1150.5	-734.1
Tekošais konts, % no IKP	1.8	0.7	4.1	-2.3	-2.2	3.6	3.2	0.5	-5.7	-0.9

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

	Kopbudžeta ieņēmumi un izdevumi (pēc naudas plūsmas metodoloģijas)				Konsolidētais kopbudžets
	2018.gada I-II	2019.gada I-II	2019.g./2018.g.	2019.g./2018.g.	
	izpilde, milj. eiro	izpilde, milj. eiro	izmaiņas, milj. eiro	izmaiņas, %	
KONSOLIDĒTAIS KOPBUDŽETS					
Ieņēmumi	1794.3	1982.1	187.8	10.5%	
Izdevumi	1494.4	1699.7	205.2	13.7%	
<i>Finansiālā bilance</i>	299.9	282.5	-17.4		
VALSTS KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS*					
Ieņēmumi	1496.2	1669.2	173.0	11.6%	
Izdevumi	1264.6	1506.4	241.8	19.1%	
<i>Finansiālā bilance</i>	231.6	162.8	-68.8		
Valsts pamatbudžets					
Ieņēmumi	1092.2	1202.3	110.1	10.1%	
Izdevumi	857.7	1102.5	244.8	28.5%	
<i>Finansiālā bilance</i>	234.4	99.8	-134.6		
Valsts speciālais budžets					
Ieņēmumi	404.7	466.8	62.1	15.3%	
Izdevumi	423.6	430.4	6.8	1.6%	
<i>Finansiālā bilance</i>	-18.9	36.4	55.3		
PAŠVALDĪBU KONSOLIDĒTAIS BUDŽETS**					
Ieņēmumi	411.4	481.4	70.0	17.0%	
Izdevumi	343.1	361.7	18.6	5.4%	
<i>Finansiālā bilance</i>	68.3	119.6	51.4		

*Ieskaitot atvasinātās publiskās personas un ziedojumus, dāvinājumus

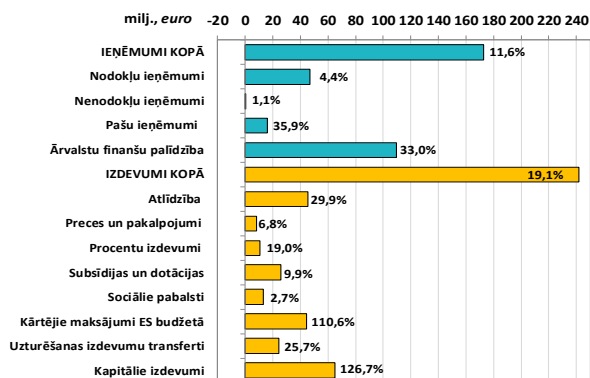
**Ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus

Līdzīgi kā gada pirmajā mēnesī, arī februārī noslēdzot, konsolidētajā kopbudžetā veidojies pārpalikums. 2019.gada pirmajos divos mēnešos tas sasniedza 282,5 miljonus eiro. Pārpalikuma apmērs bija par 17,4 miljonus eiro mazāks nekā 2018. gada attiecīgajā periodā, ko ietekmēja straujāks izdevumu pieaugums it īpaši valsts pamatbudžetā, veicot pabalstu izmaksu iekšlietu un tieslietu resora amatpersonām, kā arī palielinoties iemaksām Eiropas Savienības (ES) budžetā. Gada pirmajos divos mēnešos pārpalikums veidojās visos budžeta līmeņos.

Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi janvārī-februārī bija 1,98 miljardi eiro, kas ir par 187,8 miljoniem eiro jeb 10,5% vairāk kā pērn pirmajos divos mēnešos. Visstraujāk palielinājušies ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi, kas bija par 110,3 milj. eiro jeb 33,1% lielāki kā pērn janvārī-februārī, attiecīgi veidojot 443,5 milj. eiro. Ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi pieauguši, ņemot vērā atmaksu palielināšanos no Eiropas Komisijas par aktīvo ES fondu projektu īstenošanu pērn. Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi kopbudžetā šā gada janvārī-februārī bija 83,8 milj. eiro un tie palielinājās par 17,5 milj. eiro jeb 26,4%, salīdzinot ar attiecīgo periodu pērn. Tik straujš ieņēmumu no maksas pakalpojumiem pieaugums saistīts ar Zemkopības ministrijas ieņēmumiem par intervences krājumu (vājpiena pulvera) realizāciju februārī. Savukārt nenodokļu ieņēmumi kopbudžetā saglabājušies iepriekšējā gada līmenī un veidoja 57,4 milj. eiro

Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi un izdevumi 2019.gada I-II, salīdzinot ar 2018.gada I-II (izmaiņas milj. eiro un %)

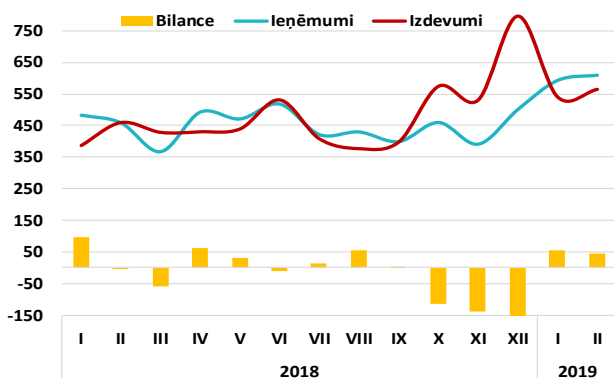
Dati: Valsts kase

Valsts konsolidētais budžets

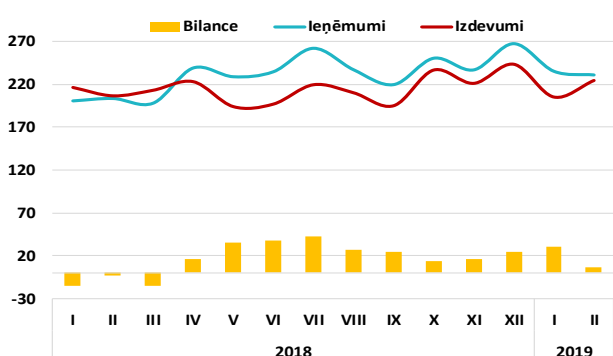
2019.gada pirmajos divos mēnešos valsts konsolidētajā budžetā izveidojās pārpalikums 162,8 milj. eiro apmērā, kas bija par 68,8 milj. eiro mazāk kā 2018.gada janvārī-februārī.

Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi 2019.gada pirmajos divos mēnešos sasniedza 1,67 miljardus eiro un salīdzinot ar 2018.gada atbilstošo periodu ieņēmumi palielinājušies par 173,0 milj. eiro jeb 11,6%. Lielāko daļu (67%) no tiem veido nodokļu ieņēmumi 1,12 miljardu eiro apmērā un šā gada divos mēnešos tie pieauga par 46,7 milj. eiro jeb 4,4%. Otru lielāko ieņēmumu pozīciju veidoja ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi, kas divos mēnešos, salīdzinot ar 2018.gada attiecīgo periodu, pieauga par 109,7 milj. eiro jeb 33%, nodrošinot valsts budžetā 442,5 milj. eiro. Valsts budžeta ieņēmumu apmēru uzlaboja laba iekasēto nodokļu izpilde, kā arī atmaksu palielināšanās no Eiropas Komisijas par ES struktūrfondu projektu īstenošanu. Valsts konsolidētā budžeta ne-nodokļu ieņēmumi 2019.gada divos mēnešos netika izpildīti plānotajā apmērā, līdz ar to saglabā 2018.gada pirmo divu mēnešu izpildes līmeni, ko pamatā ietekmēja ieņēmumu samazinājums no valsts un pašvaldību nodevām.

Valsts pamatbudžets (milj. eiro)

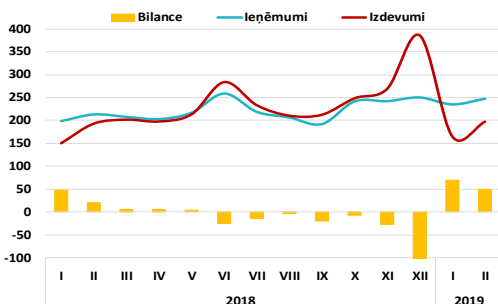
Valsts speciālais budžets (milj. eiro)

Valsts konsolidētais budžets

2019.gada pirmajos divos mēnešos valsts konsolidētā budžeta izdevumi pieauguši par 241,8 milj. eiro jeb 19,1%, salīdzinot ar 2018.gada atbilstošo periodu. Izpildes dati liecina, ka šā gada divos mēnešos valsts pamatbudžeta izdevumi auguši par 28,5%, līdz ar ko pārpalikums izveidojās 99,8 milj. eiro apmērā jeb par 134,6 milj. mazāk nekā pērn divos mēnešos. Izdevumu kāpumu ietekmēja straujāks atļūdzības, subsīdiju un kapitālo izdevumu pieaugums pret pērnā gadu. Izdevumi subsīdijām un dotācijām divos mēnešos veikti 285,2 milj. eiro, kas bija par 25,2 milj. eiro jeb 9,7% vairāk nekā pērn attiecīgajā periodā. Izdevumu palielinājumu pamatā veido finansējuma pieaugums veselības nozarē, lielākoties atalgojuma paaugstināšanai. Izdevumi atļūdzībai 2019.gada divos mēnešos (170,6 milj. eiro) bija par 42,5 milj. eiro jeb 33,2% augstāki kā pērn attiecīgajā periodā, ko veicināja izdienas pabalstu izmaksu iekšlietu un tieslietu resora amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm. Kapitālie izdevumi šā gada divos mēnešos pieauguši par 73,9 milj. eiro jeb 163,9%, salīdzinot ar 2018. gada diviem mēnešiem, veidojot 118,9 milj. eiro. Kapitālo izdevumu pieaugums pamatā skaidrojams ar lielākiem izdevumiem Nacionālo bruņoto spēku tehnikas vai citu pamatlīdzekļu iegādei vai infrastruktūras izveidei. Iemaksas ES budžetā šā gada divos mēnešos veiktas 84,8 milj. eiro apmērā, par 44,5 milj. eiro vairāk kā 2018.gada divos mēnešos. 2019.gada janvārī-februārī valsts speciālā budžeta bilance bija 36,4 milj. eiro, kas ir par 55,3 milj. eiro vairāk nekā pērn divos mēnešos. Ieņēmumi šogad auguši straujāk kā izdevumi. 2019.gada divos mēnešos speciālā budžeta izdevumi (430,4milj. eiro) veikti par 6,8 milj. eiro jeb 1,6% lielākā apmērā nekā 2018.gada attiecīgajā periodā. Pensiju izdevumi (330,1milj. eiro) šā gada divos mēnešos samazinājās par 6,9 milj. eiro jeb 2%, salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu. Pensiju izdevumu samazinājumu ietekmēja novirzes pensiju izmaksās kārtībā saistībā ar brīvdienām un svētku dienām, pamatā janvāra mēneša pensijas, kad daļa no tām bija izmaksāta 2018.gada decembrī. Izdevumi pārējiem sociālajiem pabalstiem tikmēr palielinājās par 13,9 milj. eiro jeb 16,6%. Tostarp, par 8,7 milj. eiro jeb 32% augstāki kā 2018.gada divos mēnešos bijuši izdevumi slimības pabalstiem, ko ietekmēja nozīmīgs slimības pabalstu saņēmēju skaita pieaugums, kas visticamāk saistāms ar gripas epidēmijas intensitāti un augstāku saslimšanas gadījumu skaitu šogad. Bezdarbnieku pabalstu izdevumi 2019.gada divos mēnešos pieauguši par 2,6 milj. eiro, salīdzinājumā ar 2018.gada attiecīgo periodu.

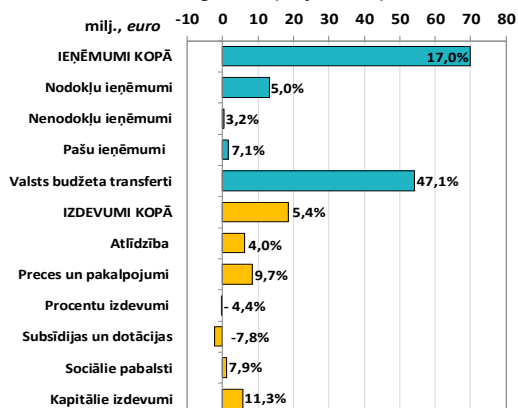
Pašvaldību konsolidētais budžets (milj. eiro)

Pašvaldību konsolidētais budžets

2019.gada pirmie divi mēneši noslēgušies ar 119,6 milj.eiro pārpalikumu pašvaldību budžetā, kas ir par 51,4 milj.eiro vairāk kā pērnā gada attiecīgajā periodā. Pašvaldību budžeta ieņēmumi uzrādījuši būtisku pieauguma tempu un sasniedza 481,4 milj.eiro, kas ir par 70 milj.eiro jeb 17% vairāk kā gadu iepriekš. Būtiskāko pieaugumu 54,2 milj.eiro apmērā nodrošināja valsts budžeta transferti, tostarp ES fondu projektu realizācijai, mērķdotācijām pedagogu darba algas paaugstināšanai (kas tika pārskatītas ar 2018.gada 1.septembri), kā arī speciālā dotācija pašvaldībām, kas nodrošinās, ka pašvaldību nodokļu ieņēmumi kopā ar speciālo dotāciju veidos 19,4% no plānotajiem kopbudžeta nodokļu ieņēmumiem, neieskaitot valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas valsts pamatbudžetā veselības aprūpes finansēšanai. Nodokļu ieņēmumi pieauguši par 13,2 milj.eiro jeb 5%, kur pieaugums 11,4 milj.eiro apmērā attiecināms uz iedzīvotāja ienākuma nodokļa (IIN) ieņēmumiem. IIN ieņēmumi sasniedza 233,6 milj.eiro. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi pieauguši par 1,4 milj.eiro. Pašvaldību budžeta izdevumi šā gada divos mēnešos pieauguši par 18,6 milj.eiro jeb 5,4% un sasniedza 361,7 milj.eiro. Lielāko pieaugumu nodrošināja izdevumi precēm un pakalpojumiem, kas pieauguši par 8,4 milj.eiro jeb 9,7%, kur daļēji pieaugums skaidrojams ar augstākiem izdevumiem par komunālajiem pakalpojumiem, remontdarbiem un iestāžu uzturēšanas pakalpojumiem. Būtiski izdevumu pieaugumu nodrošināja izdevumi atalgojumam un kapitālie izdevumi. Izdevumi atalgojumam auguši par 6,1 milj.eiro jeb 4%, tostarp pieaugumu nodrošināja arī pedagogu darba algas pārskatīšana ar 2018.gada 1.septembri. Kapitālie izdevumi pieauguši par 5,6 milj.eiro jeb 11,3%, kur pieaugumu nodrošināja ES fondu investīcijas, kas šā gada pirmajos divos mēnešos pieaugušas par 10,1 milj.eiro. Atbilstoši Valsts kases pārskatam par pamatbudžeta izpildi, pašvaldību naudas līdzekļu atlikums februāra beigās sasniedza 412,9 milj.eiro, kas ir par 102,4 milj.eiro vairāk kā 2018.gada decembra beigās.

Pašvaldību budžeta ieņēmumi un izdevumi 2019.gada I-II, salīdzinot ar 2018.gada I-II (milj. eiro, %)

Dati: Valsts kase

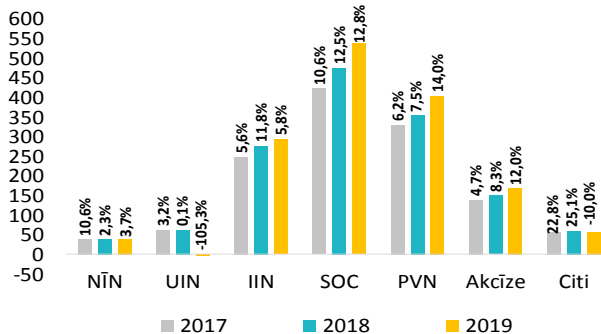

	Kopējie nodokļu ieņēmumi					Nodokļi
	2018.gada I-II izpilde, milj. eiro	2019.gada I-II izpilde, milj. eiro	2019./2018.g. izmaiņas, milj.eiro	2019./2018.g. izmaiņas, (%)	2018.gada izpilde no 2018.gada plāna (%)	
Kopējie nodokļu ieņēmumi	1417.3	1492.7	75.4	5.3%	104.4%	
Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi*	1335.2	1395.2	59.9	4.5%	104.7%	
Sociālās apdrošināšanas iemaksas:	475.9	536.9	61.0	12.8%	106.3%	
<i>Valsts speciālajā budžetā</i>	363.2	423.9	60.7	16.7%	107.9%	
<i>Solidaritātes nodoklis</i>	17.9	0.0	-17.9	x	x	
<i>Valsts fondēto pensiju shēmā</i>	82.1	95.5	13.5	16.4%	99.9%	
<i>1% veselības finansēšanai</i>						
<i>pamatbudžetā</i>	12.7	15.5	2.8	22.2%	107.0%	
Pievienotās vērtības nodoklis	354.3	403.8	49.5	14.0%	104.9%	
ledzīvotāju ienākuma nodoklis:	277.3	293.4	16.1	5.8%	107.5%	
<i>Valsts pamatbudžetā</i>	55.2	59.9	4.7	8.5%	109.7%	
<i>Pašvaldību pamatbudžetā</i>	222.1	233.6	11.4	5.2%	106.9%	
Akcīzes nodoklis	150.4	168.6	18.1	12.0%	101.0%	
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	61.7	-3.3	-65.0	-5.3%	-36.5%	
Nekustamā īpašuma nodoklis	38.4	39.9	1.4	3.7%	94.8%	
Pārējie nodokļi	59.3	55.4	-5.9	-10.0%	93.2%	

* bez iemaksām valsts fondēto pensiju shēmā

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi 2019.gada divos mēnešos, salīdzinot ar 2018.gada attiecīgo periodu pieauga par 59,9 milj. eiro. Nodokļu ieņēmumi šā gada divos mēnešos pieauga par 4,5%, un, salīdzinot ar pērnā gadu (10,2%), pieaugums ir mērens. Zemāks nodokļu ieņēmumu pieauguma temps skaidrojams ar nodokļu reformas ietvaros veiktajām izmaiņām uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) maksāšanas kārtībā, kā rezultātā uzņēmumiem nav jāveic avansa maksājumi. Pārejas periodā izveidojusies situācija, kad no UIN atmaksātā summa šā gada pirmajos divos mēnešos par 3,3 milj. eiro pārsniedz iemaksāto. Pārējās nodokļu kategorijās izpilde ir labāka. 2019.gada divos mēnešos kopbudžetā konstatēts nozīmīgs akcīzes nodokļa ieņēmumu palielinājums, kas pieauga par 18,1 milj. eiro jeb 12,0%, salīdzinot ar 2018.gada janvāri-februāri. Ieņēmumu palielinājumu ietekmēja akcīzes preču nodokļu likmju celšana gandrīz visu preču grupām 2018.gada laikā, kā arī aktīvā tirdzniecība pierobežā un akcīzes preču nelegālās aprites ierobežošana. Darba samaksas un nodarbinātības pieaugums sekmējis kopējo sociālās apdrošināšanas iemaksu (SOC) ieņēmumu palielināšanos par 61,0 milj. eiro jeb 16,7%. Neskatoties uz pērn ieviestajiem nodokļu reformas pasākumiem nevienlīdzības mazināšanai - diferencētā neapliekamā minimuma un atvieglojumu par apgādībā esošu personu palielināšana, kā arī pensionāru neapliekamā minimuma celšana, šogad divos mēnešos IIN ieņēmumi bija par 16,1 milj. eiro jeb 5,8% augstāki kā pērn janvāri-februāri.

Kopējie nodokļu ieņēmumi I-II (milj.eiro un % pret iepriekšējo gadu)

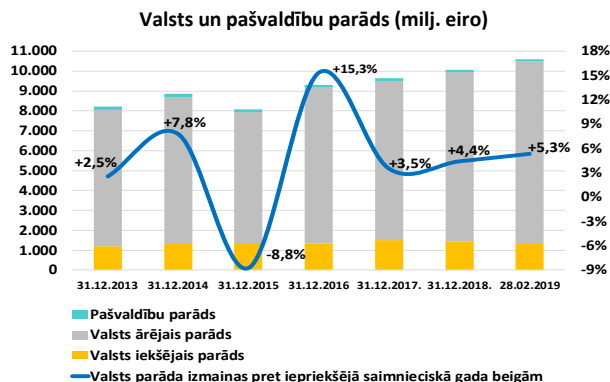

2019.gada divos mēnešos nodokļu ieņēmumu plāns izpildīts 104,7% apmērā. Virs plāna tika iekasētas SOC iemaksas, IIN un PVN, nodrošinot 63 milj. eiro virsplāna ieņēmumus.

Labākus darba spēka nodokļu ieņēmumus nodrošināja gan darba samaksas un nodarbinātības kāpums, gan arī valdības lēmums par pabalstu izmaksu iekšlietu resora amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm pēc katriem pieciem nepārtrauktas izdienas gadiem, kas tika veikta šā gada janvārī.

Stabilais privātā patēriņa līmenis sekmē joprojām augstu pieauguma tempu pievienotās vērtības nodokļa (PVN) un akcīzes nodokļa ieņēmumos. PVN ieņēmumi pārskata periodā bija par 49,5 milj. eiro jeb 14% augstāki kā pērn, bet akcīzes nodokļa ieņēmumi, ko ietekmē arī likmju celšana akcīzes precēm, palielinājušies par 18,1 milj. eiro jeb 12%. Taču šobrīd - tikai pēc divu mēnešu izpildes, būtu pārāgri spriest par nodokļu izpildi gadā kopumā, līdz ar to situācija ar nodokļu ieņēmumiem būtu jāvērtē pēc 4-5 mēnešu izpildes.

Valsts un pašvaldību parāds

Valsts un pašvaldību parāds* 2019.gada februāra beigās nominālvērtībā** bija 10762,6 milj. eiro. Atbilstoši nacionālajai metodoloģijai valsts un pašvaldību parāds, neskaitot atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu, bija 10607,0 milj. eiro un salīdzinot to ar 2018.gada beigām, parāds ir palielinājies par 536,2 milj. eiro jeb 5,3%, kas saistīts ar šā gada janvāri un februāri veikto valsts obligāciju izsoli ar dzēšanas termiņu 2023.gada 2.novembrī.

2019.gada 22. martā, starptautiskā kredītreitingu aģentūra S&P Global Ratings paziņoja par Latvijas kredītreitanga apstiprināšanu esošā "A" līmenī ar stabili nākotnes novērtējumu (outlook). Kredītreitanga novērtējumu stiprina ekonomikas izaugsme, zema valsts parāda līmenis, kas ir viens no zemākajiem eirozonā, un īstenotā fiskālā politika, kas rezultējās mērenā budžeta deficitā.

* izslēdzot savstarpējo darījumu atlikumus saimnieciskā perioda beigās

** iekļaujot Valsts kases administrētajiem ārējiem aizņēmumiem un parāda vērtspapīriem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu

Dati: Valsts kase, Valsts ieņēmumu dienests